

ÉPÍTŐ KRITIKA, -

VAGY TALÁN MÉGSEM?

A Bölcsész elmúlt számában két cikk jelent meg, amely alaposan felkavarta és megosztotta a hallgatók sorait. Sokakban fölmerült a kérdés, helyes-e, hogy ilyen irás - mint Rittersporné - egyáltalán megjelenik. A közvélemény reagálása azt mutatja, hogy mindenképpen az.

A KISZ problémáinak fölvetése, bírálata igenis időszerű, - sőt az is a baj, hogy szinte már "divattá" vált a KISZ-t kritizálni - és így elismerésre méltó Ritter kísérlete, hogy a hibák eredetét, azok mibenlétét és kijavításának lehetséges módjait /ha még oyl egyéni módon is/ vázolni próbálja.

Az érem másik oldalát Hegyi András próbálta megrajzolni. Cikke elején Hegyi kifejti, hogy az "Ellenvélemény" első részébe sokmindent bele lehet magyarázni. Állítása bizonyítására mindjárt be is mutatja, ő hogyan értelmezi ezt. Elmarasztalja Rittert azért, amit nem irt bele a cikkbe.

Hogy csak "földünk számos pontján; szerte a világon; mindenre elszánt emberek?" stb. fogalmak vannak említve, és ezen mindenki azt érthet, amit akar. Mintha Ritternek külpolitikai beszámolót kellett volna írnia, - és arról se feledkezzünk el, hogy a cikk rendszeresen ujságot olvasó diákok számára készült, sőt a hallgatók /éppen a KISZ keretén belül/ politikai előadások, viták részesei is. A dolgok ilyen ér-

telmü felfogása tehát merő rosszindulatu föltételezésen alapul. A cikkíró - úgy tűnik - feladatául tűzte ki, hogy bebizonyítsa, Ritter maximalista igénnyel lép föl, pedig valójában nihilista, sőt tudatosan a KISZ-nek ártó egyén, de "úgy tünteti fel magát, mint aki pozitív irányu változást, forradalmi átalakulást akar, ...mint aki félti, óvja a KISZ-t" Ennek bizonyítására fonákul egymás mellé rakott mondatrészeket idéz. /Ritter nem mondja, hogy a KISZ világméretü változásokhoz képest jelentéktelen; a KISZ felosztatásának észre nem vételét pedig egészen más eszme-futtatás végén mondja - egy oldallal hátrább./

Hegyí a Ritter féle KISZ célkitüzést így summázza: "a KISZ célja, kommunista értelmiség formálása. Ez alapvetően maximalista kiindulópont...jelen körülmények között ez - egyszerűen irreális lenne." Valóban az lenne, de Ritter ilyet nem is mond. Ő csupán szerényen úgy jelöli meg a KISZ szerepét, hogy a jelenlegi társadalmunk legfőbb célkitüzéseinek megvalósítói, legelszántabb harcosai a kommunisták - akiből nagyon sokra volna szükség - és ezért minden embernek hasonlítani kellene hozzájuk. Hogy ez sikerüljön is, "külön szervezet foglalkozik mint legfőbb feladatával az ifjuság nevelésével - a KISZ "Vagyis, hogy az ifjuságból akarát, közösségi viselkedés, jellem stb. szempontjából kommunistákhoz hasonló embert neveljen. Így talán már nem is olyan irreális, sőt talán nem is olyan maximalista ez a program. Különösen nem, ha figyelembe vesszük Kádár Jánosnak az MSZMP IX. Kongresszusán elhangzott beszámolójában mondottakat: "A KISZ - tömegszervezeti jellegének erősítése mellett - energikusabban folytasza az ifjuság esznei, politikai nevelését. forradalmi meged-

zését, kommunista jellemvonásainak fejlesztését." / Az MSZMP IX. Kongresszusának jegyzőkönyve. 74. old./

Ritternek a KISZ által szervezett vitákról, politikai előadásokról, kampányokról elmondott állításaira válaszként a cikkíró ismerteti egy nemrégén készített fölmérés eredményét. Eszerint bizonyos problémáktól eltekintve /"hogy számottevő hallgatói réteg tagadja a párt vezető szerepét a gazdaság és a kultúra, tudomány frontján, hogy még mindig jelentős azon hallgatók száma akiknek viszonya rendezetlen a vallás tekintetében stb."/ - "a KISZ tagjainak döntő többsége elfogadja szocialista rendszerünket, a marxizmus-leninizmust, egyetért pártunk bel- és külpolitikájával, tudatosan ateistának vallja magát." Tul azon, hogy ha nem is vonom kétségbe, de legalábbis megkérdőjelezem a fölmérés abszolút értékét, /személyesen látva és hallva számos, különböző szaku és évfolyamu hallgatótársam válaszát és amit annak kapcsán hozzáfűztek - de ami már nem került bele a fölmérésbe/, figyelembe kell venni, hogy a hallgatók - statisztikából elének tárult - erkölcsi, politikai, világnézeti fel fogásának kialakításában szerepet játszott az egyetem, mint oktatási intézmény, valamint az otthon a maga nevelő hatásával, és a KISZ. Attól tartok, hogy így ez a válasz sem kielégítő a Ritter által említett - elmarasztaló megjegyzésekre. Ugyanigy nem abszolút bizonyíték a "Vádoljuk az imerializmust" mozgalom aktivitását jelezni akaró 40 000 forint említése sem. Egyszerű számítás - ha ennek az összegnek több mint felét a bölcsészkar hallgatói gyűjtötték össze - mondjuk 20 000 - 25 000 forintot, akkor ez kb. 600 hallgatót vé-

ve, 40 forintot jelent fejenként. Mivel ez az összeg egy alkalommal letöltött társadalmi munkával könnyen elérhető, nem kell különösebben bizonyítani, hogy ez nem a hatalmas buzgóság jele. Ugyanigy nem száz százalékos bizonyíték az évi 18 - 20 000 óra társadalmi munka említése sem, mivel - ismét csak 600 hallgatót számítva ez kb. 30 - 33 órát jelent /félevenként 15 - 17 órát/. 8 hónapi szorgalmi idő alatt 24 - 26 óra tanítás / sőt a dékán által engedélyezett 2 tanítási nap társadalmi munkával való helyettesítése/ mellett ez bizony nem valami sok. Ami a "nem lankadó" munkakedvet illeti, elég csak megnézni pl. a szegedi konzervgyár néhány brigádnaplóját, ahol a nagy őszi társadalmi munka időszakában gyakran szerepel a diákok által "megcsinált" munka kiigazítása, /pl. ládák, konzervbálák átrakása stb./ - ami szintén nem a szorgalmas, lelkiismeretes munka fémjelzője. Mind- ezzel nem azt akarom mondani / és nem is szeretném, ha valaki ezt fedezné fel benne/, hogy az általunk végzett társadalmi munka nem ér semmit, vagy, hogy minden diák egy-egy szabotőr de ez igenis komoly probléma, ezért az öntudat és akarás terén változtatni, javítani kell - mégpedig sürgősen.

Hivatkoznék a Bölcsész ugyanebben a számában közzétett, - a kar hallgatóinak egy részénél végzett statisztikára, amelynek adatai bizonyos általánosításra nyújtanak lehetőséget. Eszerint: "a hallgatóknak csupán 40%-a végez aktív közösségi munkát rendszeresen.

időt fordít erre." Ugyanakkor a rendszeres KISZ munkától távplmaradók megléte és nagy száma Ritter állítását igazolja "ha tehát egyik nap bejelentenek, hogy megszűnik a KISZ, senki sem esnék kétségbe, a kevés, amit eddig is szívesen csináltak, az most még könnyebben menne." /Ezért nem vennék észre a KISZ elmulását nem pedig a KISZ-nek a forradalmi világ kozmikus méreteihez képest parányi volta miatt./

Ami Ritter és az olvasók kioktatását illeti a TIT szerepével kapcsolatban, - a TIT feladata /mint a neve is mutatja/ az ismeretterjesztés és a népművelés, eszmei és politikai kérdésekben egyaránt, tudományos szinten, korosztályra való tekintet nélkül. Némi magyarázatra szorul az "alulfejltség" fogalma. Ez a kifejezés az idegen nyelvű /történész/ szakirodalomból történt szószerint átvételből ered /underdevelopment, sousdéveloppement, subdesarrollo, Unterentwicklung - ami nem Ritter kitalálása és amelynek a helyes magyar megfelelője: gyengén fejlett, fejletlen, - bár egyik sem fedti egészen az eredeti tartalmat. Más kérdés az, hogy Ritteren és a jóistenen kívül még sokan ismerik ezt a fogalmat. Végül - hogy Rittersporn tagja-e a "Táncratermett Ifjak Vidám Szervezetének" az az ő saját szubjektív döntésétől függ, éppugy mint az, hogy a cikkíró nem tagja. De már egyáltalán nem egyéni izlésen alapul - és éppen ezért fölháborító - az a minősíthetetlen hang, amelyet a cikkíró megüt, és írásban végigvezet Ritterspornnal szemben.

Nem fogadható el:

- a./ a közöttük lévő csekély korkülönbség miatt,
- b./ mert lévén maga is hallgató, nem jogosult arra, hogy mintegy képzeletbeli katedráról "kiossza"

- a szerinte elvetemült "nebulót";
- c./ mert egy folyóiratban leközölt akármilyen cikket bizonyos etikai és általános udvariassági normák betartása nélkül megírni nem lehet, /ha mégoly "házon belüli" lap is/ - már önmagunk becsülése miatt sem,
- d./ mert az ilyenfajta érv - "alulfejlett termelő erők???... mert erről, legalábbis én /hja, mit tesz a műveltség!/" még nem hallottam" - inkább régi mondást látszik igazolni, ami valahogy így hangzik: "Csak a felületes tudás hivalkodó, mert a bölcs ismeri fogyatékoságait, ezért szerény";
- e./ mert az "argumentum ad hominem" és "argumentum ad publicum" - a tétel bizonyítása helyett az azt képviselő személy tulajdonságaira, illetve az olvasó érzéseire való apellálás - /mint pl. az "oltári nagy zagyvaság?; nesze semmi fogd meg jól; talán a jóisten és Ritter-sporn tudna megmagyarázni; stb. kitételek használata/ még a logikában járatlan ember esetében sem nézhető el.
- f./ de különösen akkor nem, ha valaki nemcsak a saját maga hanem a KISZ vezetők nevében akar beszélni, és nem engedhető meg ez a hang se Ritterrel se mással szemben, - már csak azért sem, mert a cikkíró éppen ezeknek az embereknek a megbizásából került abba a tisztségbe amelyet most betölt.

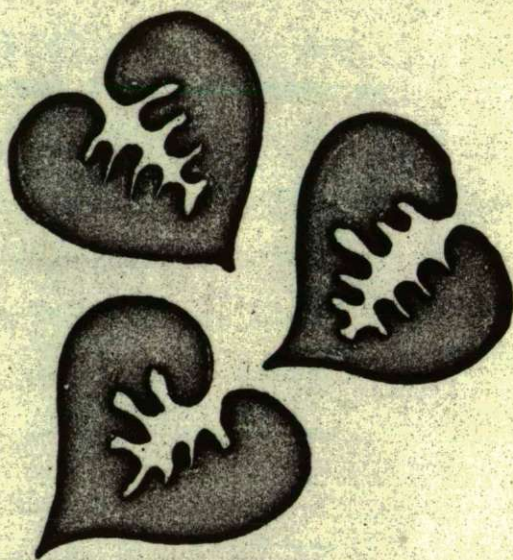
Az "Ellenvéleményben" kifejtettek nem egyedül Ritter gondolatai, hanem a problémák jelentős része a KISZ tagok mindennapi vitáiban nap mint nap felszínre kerül.

A két cikk megjelenése óta pedig még csak fokozódott a

velük való foglalkozás - pro és contra. Már csak erre való tekintettel sem ártana ha a KISZ vezetőség továbbra is napirenden tartaná a problémát és állásfoglalásával segítene a kérdések eldöntését, vagy legalábbis támaszpontot adna, kinek-kinek a saját meggyőződése megszilárdításához.

Ennek szükségességét hadd támasszam alá Kádár János. már fentebb említett beszédének egy másik részletével, /amit mottóként is írhattam volna a cikk elejére/ ahol azt mondja a fiatalokról:

"... az a körülmény, hogy a rendszer szocialista, még önmagában nem teszi őket automatikusan szocialistává. Ifjuságunkra különösen hatnak társadalmunk életének még meglévő fogyatékoságai, és ezekből, kellő élettapasztalat hiányában nem mindig vannak lehelyes következtetések. A fiatalság nevelése pártunk elsőrendű politikai feladata. / i.m. 35. old./

Zombori István